

Fənn sillabusu

İxtisas: 050405- İqtisadiyyat
Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə
Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/F (Bank işi) (ARTN-nin 19.11.2012-ci il tarixli 2072 sayılı əmr)
Kodu: İPFS- B02
Tədris ili: V (2025/2026) Semestr: I
Tədris yükü: Cəmi: 10 saat (10 saat müəhazirə)
Tədris forması: Qiyabi
Tədris dili: Azərbaycan dili
AKTS üzrə kredit: 6 kredit
Auditoriya N:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Hüseynli Nuran Mirəqil oğlu, Baş müəllim
Məsləhət günləri və saati: I gün saat 15⁰⁰-16⁰⁰.
E-mail ünvanı: nurangaga@yahoo.com
Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç., 170-a

III. Təvsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas

1. R.A.Bəşirov "Bank işi", Bakı -2007
2. S.M.Məmmədov "Bank işi". Bakı, 1997
3. Elnur Sadıqov. Bank əməliyyatları. Dərs vəsaiti. Bakı: "İqtisad Universiteti" Nəşriyyatı, 2010.- 212 səh.
4. M. M. Bağirov "Banklar və bank əməliyyatları ". Bakı. " Nurlan ", 2003
5. Dr. Zahid Məmmədov Pul, kredit və banklar. Dərslik. Bakı, 2015.

Əlavə

6. N. N. Vəliyev, M. Ə. Həsənov, İ. F. Səlimzadə "Bank işi və müasir mərhələdə onun təkmilləşdirilməsi yolları" Bakı, 1996
7. Pul, kredit və banklar. Dərslik. Dos. R.M.Rzayevin başçılığı ilə müəlliflər kollektivi. Bakı, "Qanun" nəşriyyatı, 2000
8. Fərrux Pul, kredit və banklar. Dərslik. Bakı, 2004
9. Dr. Zahid Məmmədov Pul, kredit və banklar. Dərslik. Bakı, 2004.
10. Ольга Михайловна Пеганова «Банковское дело» 2-е изд., пер. и доп. Учебник для вузов, «Высшее образование», ЮРАЙТ, 2023. — 539 с.
11. Тавасиев, А. М. Банковское дело : учебник для вузов / А. М. Тавасиев. — 4-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2023. — 546 с.
12. В. Иванов, Б. И. Соколов ; под редакцией В. В. Иванова, Б. И. Соколова. «Деньги, кредит, банки» — Москва : Издательство Юрайт, 2023. — 370 с. — (Высшее образование).
13. Татьяны Михайловны Ковалёвой, Елизаветы Николаевны Валиевой и др. «Финансы, деньги, кредит, банки. (Бакалавриат). Учебник.», КноРус, 2024. — 250 с.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən İqtisadiyyata giriş, Mikroiqtisadiyyat və Makroiqtisadiyyat fənnlərinin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənnlərin tədrisinə ehtiyac yoxdur

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Bank sahibkarlığının inkişafı və təkmilləşdirilməsi problemi bu gün Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının prioritet istiqamətlərindən birinə çevrilmişdir. Hazırda bank biznesinə globalaşma və informasiya texnologiyalarının tətbiqi ilə bağlı yeni xidmət növlərinin meydana çıxması və inkişafı müşahidə olunur. Müasir multimedia vasitələri bankların müştərilərlə virtual ünsiyyət yaratmasına imkan verdiyindən dünyanın iri kredit təşkilatları yeni informasiya texnologiyalarından və elektron əlaqə vasitələrindən geniş istifadə edir. Bank sistemi milli iqtisadiyyatın uzun müddətli davamlı artımının təmin edilməsində mühüm rol oynayır və ölkənin pozitiv makroiqtisadi vəziyyəti fonunda inkişaf edir.

Fənnin əsas məqsəd və vəzifələri aşağıdakılardan ibarətdir:

- bankların iqtisadi rolunun açıqlanması;
- bank işinin təşkili və idarə edilməsinin öyrənilməsi;
- Mərkəzi bank və kommersiya banklarının fəaliyyətinin öyrənilməsi;

- beynəlxalq valyuta-kredit münasibətləri və hesablaşmaların aparılması qaydalarını öyrənmək və s.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrə bəzi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal- tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar;
- 8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal- tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1	91 - 100	Əla	A
2	81-90	Cox yaxşı	B
3	71-80	Yaxşı	C
4	61-70	Kafi	D
5	51-60	Qənaətbəxş	E
6	50 və ondan aşağı	Qeyri kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Cəmi: 10 saat (10 saat mühazirə)

№	Keçirilən <u>mühazirə</u> , seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Muh. saat	Tarix
1	2	3	4
	Mühazirə		
1	Mövzu: Bank sistemi, bank fəaliyyətinin təşkilinin iqtisadi-hüquqi əsasları və Mərkəzi Banklar Plan: 1. Bank işinin məzmunu və praktiki əhəmiyyəti 2. Bank sisteminin əlamətləri 3. Bank fəaliyyətinin məzmunu və prinsipləri 4. Bank bazarı və bankların təsnifləşdirilməsi 5. Bankların idarə olunmasının təşkili 6. Azərbaycanda bank sisteminin fəaliyyətinin hüquqi əsasları 7. Bank sisteminə Mərkəzi Bankların yeri və rolu 8. A.R Mərkəzi Bankının funksiya və vəzifələri 9. AR Mərkəzi Bankının təşkilatı strukturu Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3; 4; 5]	2	
2	Mövzu: Kommersiya bankları, onların resurs və aktivləri. Kommersiya banklarının passiv əməliyyatları və bank likvidliyi göstəriciləri Plan: 1. Kommersiya bankları və onların mahiyyəti 2. Kommersiya banklarının yaradılması və lisenziyalandırılması 3. Kommersiya banklarının resursları və onların formalaşması xüsusiyyətləri 4. Kommersiya banklarının aktivlərinin formalaşması 5. Kommersiya banklarının xüsusi kapitalının formalaşması 6. Qiymətli kağızlar şəklində borc öhdəliklərinin emissiya edilməsi 7. Banklar tərəfindən cəlb olunmuş digər vəsaitlər 8. Bank likvidliyi anlayışının mahiyyəti və məzmunu 9. Kommersiya banklarının likvidliyinə təsir edən amillər 10. Bank likvidliyi göstəricilərinin müəyyən edilməsi Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3; 4; 5]	2	

3	Mövzu: Bankların kredit, qiymətli kağızlar və valyuta əməliyyatları Plan: 1. Kreditin mahiyyəti və funksiyaları 2. Kredit münasibətlərinin subyektləri 3. Bank kreditinin təsnifləşdirilməsi və bank kreditləşməsinin prinsipləri 4. Qiymətli kağızlar bazarında kredit təşkilatlarının fəaliyyət növləri 5. Bankların qiymətli kağızlarla investisiya əməliyyatları 6. Bankların qiymətli kağızlarla broker və diler əməliyyatları 7. Valyuta əməliyyatlarının iqtisadi əsasları 8. Valyuta əməliyyatlarının aparılması üçün lisenziyanın alınması üçün sənədlər 9. Valyuta əməliyyatlarının təsnifatı 10. Valyuta əməliyyatlarının tənzimlənməsi Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3; 4; 5]	2	
4	Mövzu: Kommersiya banklarının kassa və vasitəçilik əməliyyatları Plan: 1. Kommersiya banklarının kassa əməliyyatlarının mahiyyəti və məzmunu 2. Nağd pullarla kassa əməliyyatlarının həyata keçirilməsi qaydası 3. Kommersiya banklarında lizinq əməliyyatları 4. Bankların faktoring əməliyyatları 5. Forfeyting əməliyyatları 6. Trast əməliyyatlarının mahiyyəti və onun iştirakçıları Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3; 4; 5]	2	
5	Mövzu: Kommersiya banklarının maliyyə fəaliyyətinin, bank risklərinin idarə edilməsi. Kommersiya banklarında nəzarət və onun təşkili, uçotu və hesabatı Plan: 1. Kommersiya banklarının gəlirləri 2. Kommersiya banklarının xərcləri 3. Kommersiya banklarının mənfəətinin formalaşdırılması 4. Bank sektorunda risklərin əmələ gəlməsi və növləri 5. Kommersiya bankının ödəmə qabiliyyətini təyin edən amillər 6. Bankların fəaliyyətinə nəzarətin həyata keçirilməsi və onun formaları 7. Banklarda daxili auditin vəzifələri, növləri və prinsipləri 8. Bank uçotunun rolu və vəzifələri 9. Banklarda hesabatların tərtibi və təqdim olunma qaydaları Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3; 4; 5]	2	
X	Cəmi:	10	

XI. Fənn üzrə tələblər: Bank işi sahəsində yaradıcı, təşəbbüskar kadrların hazırlanmasında bank işinin öyrənilməsinin mühüm rolu vardır. Bank münasibətlərinin iqtisadi mahiyyətinin öyrənilməsi, onun ictimai proseslərdə yerinin və rolunun araşdırılması maliyyə fəaliyyətinin dəqiq sərhədlərini müəyyənləşdirməyə, mövcud bank münasibətlərinin vəziyyətini peşəkarcasına qiymətləndirməyə, onun inkişafının nəticələrini əvvəlcədən görməyə imkan verir. Eyni zamanda cəmiyyətin həyat fəaliyyətinin müxtəlif sferalarında bank münasibətlərinin təşkili prinsipləri göstərilir, istifadə imkanları işıqlanır. Bunun nəticəsində isə bank işindən istifadənin daha səmərəli forma və metodlarını müəyyən etməyə, bank işinin iqtisadiyyata və sosial sahəyə təsirinin gücləndirilməsinin mümkün yollarını göstərməyə imkan yaranır. Bu istiqamətdə xüsusilə aşağıdakılar tələb olunur:

- Bank işinin aktual istiqamət və problemlərini öyrənmək;
- Bankların yeri, rolu və mövqeyini öyrənmək;
- Bank işi fənninin digər iqtisad elmləri ilə qarşılıqlı əlaqəsini öyrənmək.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Bank işinin aktual istiqamət və problemlərini öyrənməli;
- Bankların yeri, rolu və mövqeyini öyrənməli;
- Kommersiya banklarının kassa və vasitəçilik əməliyyatları öyrənilməli;
- Bankların qiymətli kağızlarla broker və diler əməliyyatları;
- Bank işi fənninin digər iqtisad elmləri ilə qarşılıqlı əlaqəsini öyrənməli

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollektiv sualları

1. Bank işinin məzmunu və praktiki əhəmiyyəti
2. Bank sisteminin əlamətləri
3. Bank bazarı və bankların təsnifləşdirilməsi
4. Bank sisteminə Mərkəzi Bankların yeri və rolu
5. Kommersiya bankları və onların mahiyyəti
6. Kommersiya banklarının aktivlərinin formalaşması
7. Bank likvidliyi anlayışının mahiyyəti və məzmunu
8. Kreditin mahiyyəti və funksiyaları
9. Kommersiya banklarında lizinq əməliyyatları
10. Kommersiya banklarının gəlirləri

XV. İmtahan sualları

1. Bank işinin məzmunu və praktiki əhəmiyyəti

2. Bank sisteminin əlamətləri
3. Bank bazarı və bankların təsnifləşdirilməsi
4. Azərbaycanda bank sisteminin fəaliyyətinin hüquqi əsasları
5. Bank sisteminə Mərkəzi Bankların yeri və rolu
6. A.R Mərkəzi Bankının funksiya və vəzifələri
7. AR Mərkəzi Bankının təşkilatı strukturu
8. Kommersiya bankları və onların mahiyyəti
9. Kommersiya banklarının yaradılması və lisenziyalaşdırılması
10. Kommersiya banklarının resursları və onların formalaşması xüsusiyyətləri
11. Kommersiya banklarının aktivlərinin formalaşması
12. Kommersiya banklarının xüsusi kapitalının formalaşması
13. Banklar tərəfindən cəlb olunmuş digər vəsaitlər
14. Bank likvidliyi anlayışının mahiyyəti və məzmunu
15. Kommersiya banklarının likvidliyinə təsir edən amillər
16. Kreditin mahiyyəti və funksiyaları
17. Bank kreditinin təsnifləşdirilməsi və bank kreditləşməsinin prinsipləri
18. Qiymətli kağızlar bazarında kredit təşkilatlarının fəaliyyət növləri
19. Bankların qiymətli kağızlarla investisiya əməliyyatları
20. Valyuta əməliyyatlarının iqtisadi əsasları
21. Valyuta əməliyyatlarının aparılması üçün lisenziyanın alınması üçün sənədlər
22. Valyuta əməliyyatlarının təsnifatı
23. Kommersiya banklarının kassa əməliyyatlarının mahiyyəti və məzmunu
24. Kommersiya banklarında lizinq əməliyyatları
25. Bankların faktoring əməliyyatları
26. Kommersiya banklarının gəlirləri
27. Kommersiya banklarının xərcləri
28. Bank sektorunda risklərin əmələ gəlməsi və növləri
29. Bankların fəaliyyətinə nəzarətin həyata keçirilməsi və onun formaları
30. Banklarda daxili auditin vəzifələri, növləri və prinsipləri

Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasının 30 may 2025-ci il (14 sayılı protokol) tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdiri: *SQS*

dos. Əlixan Bədəlov

Fənn müəllimi: *YU*

B/m. Nuran Hüseynli

Dəran Akel dos. GT Əliyev